

MIROLJUB



GODINA: XVI.

SOMBOR, 2013.

BROJ 3 (63)

79. DUŽIONICA 2013.



BANDAŠ I BANDAŠICA - ANTONIO GROMILOVIĆ I MARIELA PARČETIĆ

**NOVI FORUM NA PORTALU
HKUD-A „VLADIMIR NAZOR“**

Poštovani Bunjevci i Šokci iz Bačke i Slavonije,

Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ otvara novi Forum na svom portalu. Forum ima cilj sakupljati anegdote o životu Bunjevaca i Šokaca s ovih prostora. Anegdote ćemo pisati ikavicom onako kako smo *divanili* pa i sad *divanimo* u kući, kako se *divani* u našem kraju.

Pozivamo sve ljude dobre volje koji su govorili ili govore ikavicom, koja se već pomalo zaboravlja, da nam na materinjem jeziku pišu zgone o ljudima i događajima koji u se zbili a koji zaslužuju biti upamćeni.

Ako složno pristupimo ovom projektu kroz zabavu bismo napravili jednu veliku zbirku sjećanja o narodnom životu u ovom dijelu Europe što bi bilo od značaja za očuvanje nematerijalne baštine ali bismo i ostavili iza sebe materijal koristan za proučavanje narodnog života ovih krajeva.

Svaka anegdota će biti potpisana i bit će vlasništvo svojeg autora.

Više detalja možete naći na stranicama foruma na

www.hkudvladimirnazor.com

Alojzije Firanj

UVODNIK

Poštovani čitatelji,

Danas je dužionica, nije lako o dužionici reći nešto novo kad je ova već 79. po redu u našem Društvu. I danas su u povorci bili *risari* od najmlađe djece pa do sijedih glava. Vodili su ih bandaš i bandašica **Antonio Gromilović** i **Mariela Parčetić** čija slika krase i našu naslovnu stranu.

Od sabora društva o čijem vas radu obavještava „Miroljub“ bilo je dosta aktivnosti: bili smo domaćini 36. međunarodnog festivala hrvatske tamburaške glazbe, gostovali smo na međunarodnom susretu folkloru u Vionici kao i u Tolisi i u Đeletovcima a literana je sekcija bila na „Liri naivi“ u Subotici. Upoznaćemo i novog pročelnika folklorne sekcije a zabilježili smo i dosta događanja uz naše stalne rubrike.

Podsjećam vas da Miroljub možete čitati i na portalu HKUD-a Vladimir Nazor.

Lijep pozdrav do idućeg broja!

Alojzije Firanj

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,

25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: i fax: 025/26-019; Tel.:025/483-173.

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota, Pavle Matarić,

Antun Kovač, ing. Mata Matarić,

Šima Raič, Bojana Jozić,

Vinko Janković.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Naklada: 600 primjeraka

GODIŠNJI SABOR DRUŠTVA

USPJEŠAN RAD „NAZORA“

U nedjelju 19. svibnja 2013. g. u 10 sati u velikoj dvorani HKUD-a „Vladimir Nazor“ u Somboru održan je redoviti godišnji sabor društva.

Sabor je otvorio predsjednik društva g. Mata Matarić pozdravljajući goste te članove i simpatizere naše udruge a zatim je pročitao prijedlog Upravnog odbora za radno predsjedništvo. Predloženi su Vesna Čuvarđić za predsjednicu te Antun Borovac i Gašo Matarić za članove predsjedništva a Pavle Matarić za zapisničara. Prijedlog je usvojen a radno predsjedništvo zauzima svoja mjesta i počinje s radom.

Usljedila su izvješća o radu sekcija. Pročelnik dramske sekcije Zvonimir Lukač izvještava da je za dramsku sekciju najznačajnije bilo postavljanje nove kazališne predstave „Zum, treš, bum“ koju je napisao Marko Lončar a režirala Lea Jevtić. S ovom predstavom „Nazor“ se plasirao na zonsku smotru amaterskih društava, koja je održana u Novom Bečeju te je dobio Diplomu saveza amaterskih društava Vojvodine. Antun Kovač je dobio diplomu za glumu u predstavi.

Planira se mađunarodna smotra amaterskih društava četvrta po redu u našem društvu. Sekcija ima problema s redateljem i s malim brojem glumaca čime su ograničeni pri odabiru djela koje može izvoditi.

Vesna Čuvarđić, pročelnica pjevačke sekcije, upoznaje sabor s radom sekcije čiji su članovi zadovoljni radom svoje voditeljice Terezije Zuić. U proteklom periodu između dva sabora imali su 12 nastupa, međutim teško je naći izvorne pjesme što je i razlog zbog kojeg nisu sudjelovali na zonskoj smotri stoga mole sve one koji su u mogućnosti da pomognu, te poziva zainteresirane da se uključe u rad sekcije jer su dobri glasovi uvijek potrebni.

Pavle Matarić, pročelnik sportske sekcije, s ponosom je istaknuo veliki broj aktivnosti ponajviše u šahu, stolnom tenisu i veslanju. Pročelnik je istakao da su „Salašari



somborski“ i ove godine pozvania na maraton lađa na Neretvi.

Novi pročelnik folklorne sekcije, Bojan Jozić, nabrojao je niz gostovanja kako u inozemstvu tako i na domaćim manifestacijama. Istaknuo je gostovanje na „Đakovačkim vezovima“ gdje je prikazan običaj „Bunjevački svatovi“.

Janoš Raduka pročelnik likovne sekcije izvijestio je da je održana dvanaesta po redu likovna kolonija „Colorit“ na kojoj je sudjelovalo dvadesetak kvalitetnih slikara.

Literarna sekcija bila je aktivna tijekom cijele godine a pročelnik, Antun Kovač, je posebno izdvojio sudjelovanje na „Liri naivi“, zatim na manifestaciji u Đeletovcima, Gunji, Rešetarima i po prvi put na susretima u Zapolju.

Klub ljubitelja biljaka „Za sreću veću“ tijekom je protekle godine organizirao niz aktivnosti a pročelnica Klara Karas Šolaja istakla je obnavljanje manifestacije „Divojački vašar“, kao i sudjelovanje na već tradicionalnim božićnim i uskršnjim izložbama te gostovanja na prigodnim izložbama u Somboru Lemešu i Subotici.

Sekcija za izradu narodnog ruha radi već 11 godina a pročelnica Jolika Raić apelira na članove i simpatizere da se priključe radu sekcije i pomognu u obnovi nošnje.

Na sabor je izašao novi broj „Miroljuba“ a predstavio ga je glavni i odgovorni urednik Alojzije Firanj. Novost je da će od sada Miroljub biti postavljen i na portalu „Vladimira Nazora“.

Blagajnik Janoš Raduka podnio je detaljno izvješće o radu društva u protekloj godini. Prihodi društva bili su nešto iznad dva milijuna dinara, a završni račun za 2012. godinu bio je pozitivan.

Marija Maširević je izvijestila da je društvo dobro poslovalo te da je to dobar temelj za daljnji rad.

Predsjednik HKUD-a "Vladimir Nazor" Mata Matarić je u diskusiji istaknuo kako će ove godine za redovne aktivnosti biti manje novca nego lani no, unatoč tomu, "Nazor" će održati sve redovite aktivnosti i odazvati se pozivima na gostovanja u Hrvatskoj. Do sada se od Pokrajine dobilo 170.000 dinara, od Grada Sombora 50.000 dinara za Dužionicu i 46.000 dinara na natječaju za potporu KUD-

ova nacionalnih zajednica. Ohrabruje dogovor s predsjednikom HNV-a koji je voljan osigurati nam sredstva za dva broja "Miroljuba" što je oko 100.000 dinara. S obzirom da imamo dobru suradnju s Veleposlanstvom i Konzulatom, očekujemo i njihovu potporu koja nije izostala ni prethodnih godina. Matarić je najavio i da će Sabor 2014. godine biti izborni.

U upravni odbor sabor je izabrao nove članove: umjesto preminulog člana Vinka Jozić izabran je Bojan Jozić a umjesto Marijane Gorjanac izabrana je Marija Firanj.

Po završetku sabora uslijedio je domjenak i prijateljski razgovori kako to već po običaju biva u našem društvu.

Alojzije Firanj

HRVATSKA TAMBURAŠKA GLAZBA U HRVATSKOM DOMU



Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ bilo je 11. svibnja, po treći put domaćinom dijela natjecateljskog programa XXXVI. međunarodnog festivala hrvatske tamburaške glazbe Osijek. Predhodni dan, u petak, domaćinom je bio grad Osijek a idućeg dana, u nedjelju, domaćinom je bio Vukovar. U velikoj dvorani Hrvatskog doma, program je počeo u 18.00 sati a voditeljica je bila poznata hrvatska glumica Vlasta Ramljak.

Utemeljitelj ovog festivala je hrvatski tamburaški savez koji je osnovan 1961. godine u Osijeku, a idejni su začetnici Julije Njikoš iz Osijeka, Sava Vukosavljev iz Novog Sada i dr. Josip Andrić iz Plavne.

Festival je otvorio generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, gospodin Dragan

Đurić a govorio je i predsjednik HKUD „Vladimir Nazor“ gospodin Mata Matarić.

Prvo je nastupio dječji tamburaški orkestar KUD „Juraj Lončarić“ iz Hrznice. Dirigent je bio Dragutin Koren a izveli su Cossetta, Koprija, Njikoša, Kalogjeru... Pjevala je Marta Šarec.

Drugi je nastupio juniorski tamburaški orkestar Krste Odaka iz Drniša. Dirigent je bila Milka Tomić. Svirali su Cossetta, Magdića, Potočnika, Njikoša...Pjevala je Vera Svoboda.

Treći je nastupio juniorski tamburaški orkestar HGU „Festival bunjevačkih pisama“ Subotica. Dirigent je bila Mira Temunović. Svirali su Vodopivca, Magdića, Kelera... Pjevala je Marija Jaramazović.

Četvrti je nastupio seniorski subotički tamburaški orkestar „Subotica“. Dirigent je bila Marijana Marki. Svirali su Potočnika, Kuljerića, Andrića... Pjevala je Antonija Pijuković.

Svaki dirigent je dobio Monografiju 75. godišnjice HKUD "Vladimir Nazor" koju je uručila tajnica ovog društva.

Program je trajao oko dva sata a sudjelovalo je oko 180 sudionika. Sala je bila puna ljubitelja tamburaške glazbe a među uzvanicima su bili i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, gospodin Dragan Đurić, supruga Julija Njikoša gospođa Vera Svoboda, kćer Julija Njikoša, gospođa Vesna Njikoš Pečkaj, predsjednik Društva gospodin Mata Matarić i drugi.

Antun Kovač

GOSTOVANJE U VIONICI (MEĐUGORJE) - 29. 6. - 17. 2013.

Nastup u Vionici svi smo nestrpljivo očekivali, jer odavno nismo bili na trodnevnom gostovanju.

Krenuli smo u subotu ujutru a put je trajao do popodnevnik sati. Kada smo stigli, ljubazni domaćini su nas smjestili u hotel i poslužili ručkom. Nakon toga smo krenuli na misu povodom blagdana – Petrova, a potom je uslijedio obilazak parka oko crkve i etno sela u blizini. Nakon obilaska otišli smo u prostorije njihova društva, gdje smo, uz večeru, imali zabavu do kasno u noć. Izvrsnu su atmosferu napravili naši muzičari, koji su razgalili domaćine.

Dan nakon toga je bio prepun obveza. Po ustajanju smo krenuli u obilazak Mostara i izvora rijeke Bune, koju mi, Hrvati Bunjevci, smatramo svojom prapostojbinom. Blago sunce, divna priroda i hladna voda, svima je prijala. Posjet Mostaru, a prije svega čuvenom mostu na Neretvi, nikog nije ostavio ravnodušnim. Nako ručka uslijedio je uzbuđljiv uspon do Gospe u Međugorju. Skrušeni i uz molitvu, svi su izdržali ne baš lak uspon. Imali smo čak i pokornike koji su išli bosu.

U popodnevnik satima započela je priprema za nastup. Dva društva iz Bosne, te po jedno iz

Slovenije, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije i Srbije, bili su garancija dobrog druženja i zabave. Sva društva iz republika bivše Jugoslavije dala su sve od sebe a publika je sve nagrađivala burnim pljeskom.

Veliko zanimanje je pokazano za HKUD „Vladimir Nazor“ Sombor, jer na prostorima Hercegovine, nije bilo odavno posjeta društava iz naših krajeva. Koliki je bio značaj posvećen ovom skupu u Vionici, svjedoči i to da je cijeli događaj prenosila federalna televizija. HKUD „Vladimir Nazor“ je bio predstavljen sa svom svojom povijesti i aktivnostima te priznanjima koje je dobio u dosadašnjem radu.

Sklopljena su nova prijateljstva, stekla se nova poznanstva, a naše Društvo je ponosno predstavilo i nosilo svoje ime, Vojvodinu i Srbiju.

1. 7. u jutarnjim smo satima krenuli doma. Ovim putem zahvaljujem i prijevozniku Crveni signal i vozaču Srđanu.

Moramo pohvaliti i omladinu, koja se, na ovako dugom putovanju, ponijela vrlo zrelo ne ostavljajući ni jednu mrlju na imenu HKUD-a „Vladimir Nazor“.

Šima Beretić

NAZOROVCI U BOSNI I HERCEGOVINI

HKUD „Vladimir Nazor“ je predstavljao Srbiju na međunarodnoj večeri folklor „Vionica 2013.“ u Čitluku. Cilj je ove manifestacije okupiti KUD-ove iz zemalja bivše Jugoslavije.

Posljednjeg lipanjskog dana u Vionici su se mogli vidjeti tradicionalni običaji i nošnja susjednih zemalja. Program je bio bogat a započeo je mimohodom. Nazorovci su nastupili s bunjevačkim igrama. U Bosni su proveli dva dana a pri tom su posjetili Medjugorje i Mostar.



Folkloriši su u Bosni doživjeli lijepo iskustvo, sklopili nova prijateljstva i naučili nove

korake te se nadaju da će se suradnja i druženje nastaviti.

Bunjevačke zvečke zazvečale u Bosni i Hercegovini

U općini Čitluk, nalazi se Vionica, selo poznato po vinogradima ali i po tome što organizira međunarodne večeri folklor, ove godine druge po redu. Cilj je ove manifestacije okupiti KUD-ove iz zemalja bivše Jugoslavije. Na međunarodnoj večeri folklor „Vionica 2013.“ HKUD „Vladimir Nazor“ je predstavljao Srbiju. Program je počeo kratkim mimohodom, a zatim su se KUD-ovi smjenjivali na pozornici prikazujući svoje običaje. Mi smo se predstavili s „Bunjevačkim igrama“ i time oduševili publiku.

U Bosni i Hercegovini smo proveli dva dana, i zahvaljujući našem strpljivom vodiču, članu HKUD-a „Sveti Marko“ imali smo prilike obići i Međugorje, etno selo Herceg, Blagaj Tekiju u Mostaru i čuveni stari most.

Antun Kovač

DANI TOLISE 2013. GODINE

U organizaciji zaklade »Terra Tolis« iz Tolise (BiH), održani su sedmi tradicionalni »Dani Tolise« od 5. – 9. lipnja 2013. godine u Tolisi (BiH).

Zadnjeg dana organiziran je bogati kulturno – umjetnički program u kojemu je sudjelovalo 13 društava iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i HKUD »Vladimir Nazor« Sombor iz Srbije.

Ovo je treći posjet našeg Društva Tolisi i značajan je za suradnju s Bosnom i Hercegovinom.

Sudionici su se okupljali od 14.00 do 16.30 sati u osnovnoj školi »Fra Ilija Starčević«, a u 17.00 je sati otpočeo defile svih društava u nošnjama. Defile je prolazio kroz selo do stadiona HNK »Sloga« u Tolisi.

Zaista veliki broj posjetitelja došlo je na stadion da bi pratilo kulturno – umjetnički program, koji je počeo u 18.00 sati i trajao preko dva sata.

Svaka je skupina imala na raspolaganju desetak minuta da pokaže svoje umijeće i svoje običaje pa je tako HKUD »Vladimir Nazor« predstavio bunjevački običaj »Igranka na salašu«, bačko kolo, tandrčak..

Poslje programa su u dvorani »Dvor« podijeljene zahvalnice organizatorima, sponzorima, sudionicima i ostalim djelatnicima.

Druženje je nastavljeno uz pjesmu i igru do kasno u noć.

Antun Kovač



NAJMLAĐI „NAZOROVCI“ U SUBOTICI



Dječja folklorna skupina Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“ bila je i ove godine sudionikom „Dužijance malenih“ u Subotici. „Nazorovi“ fokloraši prisustvovali su svetoj misi u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici. Zajedno s ostalim sudionicima „Dužijance malenih 2013.“ sudjelovali su u mimohodu do Gradske vjećnice, gdje su mali bandaš i bandašica gradonačelniku Subotice, Modestu Duliću, predali kruh od novog žita.

Mali „Nazorovi“ fokloraši dostojno su predstavljali svoju udrugu. Ima li su i svojeg bandaša i bandašicu, Davida Antunića i Valentinu Radoš. Koreograf Šima Beretić koji je mlađu folklornu skupinu preuzeo prije nekoliko mjeseci nije krio zadovoljstvo načinom na koji su HKUD „Vladimir Nazor“ u Subotici predstavili članovi ove folklorne skupine.

Šima Beretić

OPŠTINSKA SMOTRA FOLKLORA – STAPAR 2013

Početkom svibnja u Stapar u se održala Opštinska smotra folklora za koju je naše Društvo pripremlilo običaj „Igranka na salašu“. To je stari običaj koji se održavao sve do 80-tih godina prošlog stoljeća. Kao i do sada trudili smo se događaj vjerno prikazati. Nismo prošli dalje uslijed određenih promjena u ocjenjivanju i vrednovanju nastupa. Očito ćemo se za buduće smotre morati pripremati drukčije s ozbiljnijim stručnim etnografskim pristupom. Tada možemo očekivati bolje rezultate.

Šima Beretić

NOVI PROČELNIK FOLKLORNE SEKCIJE



Ispunio sam tatinu želju

Obitelj Jozić dobro je poznata u našem društvu. Josip Jozić dugogodišnji je član uprave društva i bio je čovjek na koga se uvijek moglo osloniti. Kada mu je dorastao sin Vinko i on se uključio u rad društva i svojim radom i zalaganjem došao je do člana izvršnog odbora i pročelnika naše najmnogoljudnije, folklorne, sekcije. Vinkova prerana smrt prekinula je njegov rad i ostavila prazninu u upravi a folklorna sekcija ostala je bez svoga pročelnika. U svojoj bolesti Vinko je sinu Bojanu predložio da preuzme ulogu pročelnika. To je bilo presudno u donošenju odluke kada su ga članovi sekcije predložili za svoga pročelnika. Izvršni odbor je prihvatio a sabor potvrdio prijedlog i imenovao Bojana u upravni odbor i pročelnikom folklorne sekcije.

Bojane kako se snalaziš u novoj ulozi?

Još se uvijek prilagođavam novoj ulozi, u folklornoj sekciji plesao sam punih deset godina, poznajem plesače, poznajem ljude u društvu a i tatina želja bila je da se primim ovog posla. No, drugačije je kada obavljaš ovaj posao nego kad gledaš sa strane. Treba se dogovarati s drugim društvima, organizirati putovanja i nastupe, dogovarati se s koreografom i s upravom... Sve su to za mene nove stvari, ali se uhodavam i privikavam na njih.

Koliko plesača ima sekcija sada?

Starija grupa ima 30 u prvoj postavi, dobro obučeni i spremni za nastup. Mlađa,

dječja grupa ima 20 igrača koji su već imali svojenastupeina Opštinskojsmotriina dječjoj dužijanci u Subotici. No, oni od nošnje imaju samo belinu a to nije dovoljno za ozbiljniji nastup, te bi na tome trebalo poraditi i nabaviti kompletnu nošnju.

Kako ocjenjuješ rad folkloru?

Na Opštinskoj smotri folkloru u Staparuu nismo se plasirali dalje, žiri je imao primjedbi na odjevenost plesača i, po njihovoj ocjeni, izvedba je bila bezlična, tako da je ovogodišnji plasman slab. Na gostovanju u Tolisi imali smo dobar nastup, publika je bila zadovoljna a sklopili smo i nova prijateljstva s društvima iz Zaprešića i Čepina. Nastup u Vionici je bio značajan i uspješan. Što se tiče samog rada plesača trebalo bi malo povećati disciplinu.

Koje plesove izvodi naša skupina i planirate li nešto novo?

Sada imamo postavljene koreografije za: bunjevačke, bačke i banatske igre, zatim igre iz posavine i mađarske igre. Planiramo uvesti igre iz Srbije, već se uvježbavaju koraci a uskoro ćemo postaviti i novu koreografiju. Za te igre imamo dosta nošnje tako da oko toga neće biti problema. Za smotru do godine moramo se bolje pripremiti, u suradnji s našim pjevačima planiramo obraditi koreografiju u kojoj bi pozornica bila punija što će ostaviti bolji dojam i na publiku i na žiri.

Što biste novo predložio?

Predložio bih da se društvo otvori i prema ovdašnjim gostovanjima natjecateljskog tipa, same nagrade nisu toliko važne, važno je da vidimo gdje smo po kvaliteti u poređanju s drugim društvima. Takva natjecanja održavaju se u Novom Sadu, Temerinu i još u nekoliko mjesta. U Republici Mađarskoj nismo bili dulje vrijeme te bi i tamo trebalo otići. Eto to su neki od mojih prijedloga.

Bojane hvala ti na ovom razgovoru i želim ti puno uspjeha u radu.

Alojzije Firanj

GOSTOVANJE NA ZAPADNOBAČKOM TRADICIJSKOM FESTIVALU KOLAČA

Članovi folklorne i članovi pjevačke skupine kao i članice kluba ljubitelja biljaka "Za sreću veću" gostovali su 18. svibnja 2013. godine u Mađarskoj građanskoj kasini na zapadnobačkom tradicijskom Festivalu kolača, drugom po redu događaju u sklopu međunarodnog projekta BACON – Pogranična mreža kuhanja. Nosioi projekta su Udruženje Eurotender Segedin iz Mađarske i Mađarska građanska kasina Sombor iz Srbije.

Uspješan nastup članova pjevačke i folklorne sekcije upotpunile su članice Kluba koje su bile zapažene s ponudom gastronomskih delicija: prsnacom, gibanicom s makom, gibanicom s rogačem, listićima, griz-krofnama i punjenim kiflama.

BACON program ima cilj predstaviti gastronomiju te putem nje potaknuti prihvaćanje i integraciju manjina u mađarsko-srpskoj pograničnoj regiji te razviti međukulturalni dijalog stanovništva regije. Cilj je i očuvanje i razvijanje raznih nacionalnih i etničkih kulturnih



identiteta u interesu unapređenja i poboljšanja suživota. U okviru projekta, u Bezdanu će se, 3. kolovoza, održati gastronomski festival Gastro dvorište Trojnog susreta Podunavlja, gdje će se kroz natjecanje u kuhanju još više zbliziti zajednice pograničnih regija.

Završetak projekta bit će priređivanje dvojezične kuharice s receptima prikupljenim tijekom ovih događanja a koja će pomoći u očuvanju i oživljavanju tradicijske gastronomije lokalnih zajednica.

Klara Šolaja Karas

SLAMARSKA SEKCIJA



U našem Društvu je počela s radom slamarska sekcija. Obuku u radu sa slamom vrši Anica Virtman iz Sombora, a koordinatorica je Marija Čvardić. Na prvom je susretu, 5. srpnja 2013., bilo desetak polaznika. Obuka će biti svakog petka u Hrvatskom domu od 20 do 22 sata. Pozivamo sve zainteresirane da se uključe u rad ove mlade sekcije.

Klara Šolaja Karas

GOSTOVANJE NA DANU VIŠANJA

Članice Kluba ljubitelja biljaka gostovale su 22. svibnja 2013. godine na "Danu višanja" u A. Šantiću na poziv Udruženja žena "Šarenica". Ova manifestacija predviđa prikazivanje svega što se može napraviti od višnje: torte, gibanice, sos, likeri, sokovi itd. Lijepo smo se družili i domaćini su nas odlično ugostili.

Klara Šolaja Karas



LIRA NAIVA 2013. GODINE



U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost i Hrvatske čitaonice, održana je, u subotu, 25. svibnja, jedanaesta po redu, Lira naiva 2013. godine u Subotici.

Sudionici su se susreta okupili između 10.30 i 11.00 sati u Hrvatskoj čitaonici u Subotici i nakon kratke okrepice krenuli u obilazak Subotice. Navratili su u Gradsku kuću gdje je, u Velikoj vjećnici, ukratko ispričana povijest Subotice i gradske kuće a nakon toga su bili primljeni kod dogradonačelnika gospodina Blaška Stantića. U Franjevačkoj su crkvi, nakon Gradske kuće, čuli osnovne podatke o crkvi a nakon toga krenuli u Gradski muzej i sinagogu pa u crkvu Svete Terezije Avilske i u Paulinum. Na kraju su posjetili prostorije Bunjevačkog kola.

Nakon ručka je počela priprema za književnu večer na kojoj je prisutne pjesnike pozdravio specijalni gost gospodin Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i profesor na Odsjeku za kroatistiku Sveučilišta u Pečuhu, koji je ujedno i uredio ovogodišnju zbirku pjesama »Lira naiva 2013.«. Govorio je o tome kako treba pisati pjesme na svojem materinjem jeziku i na taj način brinuti o njemu jer poezije nema bez jezika. Treba i što više čitati svoje pjesme, popravljati i ispravljati ih te čitati

i druge autore jer bez čitanja nema napretka. Istaknuo je neke pjesme koje su, po njegovu mišljenju, vrlo dobro napisane. Nakon ovako korisnog razgovora, svakom su sudioniku podijeljena po četiri primjerka ove knjige nakon čega je započela priprema za svečanost. Svečanost je počela u 18:00 sati i svaki je pjesnik pročitao po jednu svoju pjesmu. Sala

Bunjevačkog kola je bila puna, što je bilo veliko ohrabrenje za pjesnike kod kojih je uvijek prisutna trema u ovakvim prilikama.

Na ovu, jedanaestu po redu, Liru naivu pristiglo je oko 200 pjesama od kojih je tiskano 82 pjesme 64 autora. Do sada je najviše bilo zastupljeno 40 autora po zbirci. Najmlađa autorica završava osnovnu školu a najstarija ima 88 godina, što znači veliki raspon u godinama a i u sadržaju pjesama. Radovi su stigli iz Vojvodine, iz Beograda, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, te bi se ovo mogao nazvati i međunarodni susret.

Večernji program uljepšale su i najbolje recitatorice na hrvatskom jeziku u Vojvodini i Srbiji i tamburaški orkestar HGU »Festival bunjevačkih pisama« iz Subotice sa solistima.

Među gostima su bili generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici, dogradonačelnik Subotice, predstavnici crkve i druge viđenije ličnosti ovoga grada.

Dogovoreno je da Lira naiva 2014. godine, bude održana u Srijemskoj Mitrovici, što bi bio, nakon Golubinaca, drugi susret u Srijemu.

Antun Kovač

PUČKI PISCI NA SIJELU

Zajednica kulturno – umjetničkih djelatnosti iz Vukovarsko-srijemske županije, organizirala je 32. sijelo pučkih pisaca Slavonije, Baranje i Srijema, koje se održalo 10. svibnja 2013. godine u Đeletovcima (Republika Hrvatska).

Okupljanje je započelo u 18.00 sati ispred škole »Ivan Kozarac« - Nijemci – Đeletovci nakon čega je uslijedilo upoznavanje s programom i upoznavanje pjesnika međusobno.

U 19.00 je sati započeo program a svaki se pjesnik predstavio i pročitao po jednu ili dvije svoje pjesme.

U programu su, također, sudjelovali domaćini, dječja skupina i tamburaši KUD »Grančica« iz Đeletovaca te ženska pjevačka skupina iz Lipovca.

Među nazočnima su bili načelnik poglavarstva općine Nijemci gospodin Ivica Klem, ravnateljica osnovne škole »Ivan Kozarac«, ravnatelj opće bolnice Vinkovci i mnogi drugi.

U zborniku je zastupljeno 34 pučka pjesnika među kojima su bili i pjesnici s ovih prostora: Marija Lovrić iz Novog Sada te Kata i Antun Kovač iz Sombora, Nazočnih je bilo 25 pjesnik.

Urednik ovog zbornika je Ivan Bušić a izdavač ZAKUD »Vinkovci«.

Nakon završetka programa podijeljene su zahvalnice za sudjelovanje na manifestaciji »Divan je kićeni Srijem« i »Sijelo pučkih pisaca Slavonije, Baranje i Srijema«, a završeno je domjenkom, pjesmom i igrom.

Antun Kovač

ISPRAČAJ ZA KONZULICU VESNU NJIKOŠ PEČKAJ

ČETIRI GODINE USPJEŠNE SURADNJE

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ pripređilo je 7. lipnja ispraćaj Vesni Njikoš Pečkaj, konzulici Konzulata Republike Hrvatske u Subotici, koja se vraća u Zagreb u Ministarstvo vanjskih poslova. S konzulicom Njikoš Pečkaj „Nazor“ je četiri godine imao uspješnu suradnju. Konzulica se rado odazivala pozivima za manifestacije i programe koje je organizirao „Nazor“ i podupirala je aktivnosti naše udruge te smo ovim ispraćajem htjeli pokazati zahvalnost za dobru suradnju koja, nadamo se, neće biti prekinuta njenim povratkom u Zagreb.

„Uvijek ću se rado sjećati dana kada sam bila ovdje. Zahvalna sam vam što ste me lijepo primili i pomogli, jer za svakoga je diplomatu važno da osjeti jedno uzajamno prihvaćanje. Bilo je ovdje puno posla, puno aktivnosti u Somboru i okolici. Ove četiri godine bile su mi prekrasne, jer ja sam ipak Slavonka i meni je ovo podneblje vrlo blisko“, kazala je konzulica Njikoš Pečkaj. Članovi uprave „Nazora“ zahvalili su konzulici na njenom angažmanu u Konzularnim danim koji se svakog prvog petka u mjesecu održavaju u Gradskoj upravi u Somboru. Osim uprave „Nazora“ od nje su se oprostili i u Gradskoj upravi u Somboru u kojoj je svakog prvog petka u mjesecu, u vrijeme konzularnih dana, konzulica primala stranke. U

znak zahvalnosti za četvorogodišnju suradnju u ime HKUD-a „Vladimir Nazor“ Zvonimir Lukač je konzulici uručio sliku.

Ispraćaj konzulice Vesne Njikoš Pečkaj bio je prigoda i da generalni konzul Dragan Đurić upravu „Nazora“ upozna s novim konzulom Nenom Marčićem.

Vesna Čuvarđić



PROŠTENJE U GRADINI

Mještani salaša Gradina kraj Sombora u nedjelju 15. lipnja, obilježili su dan Svetog Antuna i u kapelici koja nosi ime ovoga velikoga sveca sa svojim su gostima sudjelovali na svetoj misi koju je služio somborski župnik Josip Pekanović. On je vjernicima koji su u prijepodnevnim satima došli na svetu misu govorio o ovome velikome svecu, o životu i radu i žrtvi koju je podnosio samo da bi u svojoj nakani uspio. Sveti Anto je poznat kao svetac zaštitnik djece i bolesnih, i na dan 13. lipnja, u njegovu čast, vjernici raznih

vjeroispovjesti posjećuju crkve i mole mu se. Nakon svete mise vjernici su, kao dobri domaćini, svoje goste odveli na salaše na svečani ručak i s njima, u srdačnoj atmosferi proveli dio toploga lipanjskog dana. U popodnevnom satima, na igralištu pokraj stare škole, odigrana je jedna zanimljiva nogometna utakmica u kojoj su gosti s Nenadić salaša pobijedili domaćinski tim s rezultatom 5:4.

Vinko Janković

AKTIVNOSTI UPRAVE IZMEĐU GODIŠNJEG SABORA DRUŠTVA 2013. I DUŽIONICE 2013.

1. Prihvaćeno izvješće s gostovanja u Mađarskoj građanskoj kasini u Somboru.
2. Organizirano gostovanje folklorne sekcije u Tolisi (Bosna i Hercegovina).
3. Predsjednik Nazora i HBKUD „Lemeš“ sudjelovali su na smotri folkloru u Ludbregu (Republika Hrvatska; 700 sudionika).
4. Ažurirana uplata članarina, godišnjih i mjesečnih za članove sekcija.
5. Organiziran stolnoteniski turnir „Stipan Bakić“
6. Održan svečani ispraćaj konzulice Vesne Njikoš Pečkaj.
7. Organizirano sudjelovanje folklorne sekcije na Opštinskoj smotri folkloru u Staparuu.
8. Odobreno sudjelovanje veslača „Salašara somborskih“ na 16. maratonu ladja na Neretvi.
9. Organizirano gostovanje folkloru u Čitluku - Bionica (Bosna i Hercegovina).
10. Gostovanje „malenih“ na Dužijanci u Subotici
11. Formiran organizacijski odbor Dužionica 2013.
12. Prihvaćen program ovogodišnje Dužionice.
13. Organizirano gostovanje folkloru na Dužijanci u Starom Žedniku.
14. Prihvaćeno gostovanje u Svetozaru Miletiću – HBKUD „Lemeš“ na Dužionici.

Izvršni Odbor je održao ukupno 14 sjednica.

Upravni Odbor održan 26. 6. 2013. održao 1 sjednicu i donio odluku iz svog djelokruga rada između ostalog o detaljnoj razradi programa Dužionice, određivanje bandaša i bandašice i o formiranju slamarske sekcije pod koordinacijom Marije Čuvaradić te s instruktoricom Anicom Virtman iz Sombora.

*U Somboru, 17. 7. 2013.
predsjednik, Mata Matarić v.r.*

GERARDOVO 2013.

TRI OBLJETNICE S BROJEM 100

Vjernici Subotičke biskupije proslavili su 24. lipnja Gerardovo u Karmelićanskoj crkvi u Somboru. Ovogodišnja proslava bila je u znaku stoljetnih obljetnica: Bratovštine Malog praškog Isusa u somborskom Karmelu, stotinu godina Karmelićanskog svjetovnog reda, kao i sto godina od postavljanja kipa Malog praškog Isusa u našoj Karmelićanskoj crkvi.

Priprema za ovogodišnji spomen rođenja za nebo Sluge Božjeg o. Gerarda Tome Stantića trajala je nekoliko dana. Od 17. do 22. lipnja svake je večeri priređen prigodni duhovni program nakon kojeg je slavljena sveta misa s propovjedi, te molitvom na grobu našeg kandidata za blaženika i sveca.

Povodom spomenutih obljetnica, 15. lipnja u karmelićanskom samostanu održana



je likovna kolonija u kojoj su sudjelovali slikari iz Novog Sada, Subotice, Segedina i Sombora.

Stoljetni jubilej postojanja obilježio je 20. lipnja karmelićanski svjetovni red, kada su u gostima u Somboru bila braća iz Sofije

(Bugarska), zajedno sa Srećkom Rimcem, priorom karmelićanskog samostana u Sofiji i tajnikom Bugarske biskupske konferencije. Dan poslije je, župni zbor iz Bačkog Monoštora sa velečasnim Goranom Vilovim, priredio pro-



gram u čast sto godina od postavljanja kipa Malog praškog Isusa u karmelićanskoj crkvi u Somboru.

Duhovni program u čast stote obljetnice Bratovštine Malog praškog Isusa priređen je 22. lipnja, kada su objavljeni rezultati likovnog natječaja za vjeroučenike osnovnih škola na temu „Stota obljetnica Malog praškog Isusa u Somboru i 100 godina postojanja Bratovštine malog praškog Isusa“. Na natječaj je pristiglo čak 650 radova iz svih dijelova Subotičke biskupije, a u karmelićanskoj crkvi priređena je izložba na kojoj se moglo vidjeti 100 najboljih radova čiji su autori nagrađeni. Članovi Pastoralna mladih iz Subotice, te VIS Apostoli Radio Marije predvodili su klanjanje pred Presvetim, zajedno sa župnikom subotičke župe sv. Roka dr. sc. Andrijom Anišićem. Tajnica Katehetskog ureda Subotičke biskupije mr. sc. Jelena Mlinko objavila je rezultate likovnog natječaja, dok je urednica dječjih stranica katoličkog mjesečnika

„Zvonik“ Katarina Čeliković upoznala nazočne s pobožnošću štovanja Malog praškog Isusa u Somboru. Uslijedila je sveta misa koju je predvodio kapelan novosadske župe Imena Marijina vlč. Marjan Vukov.

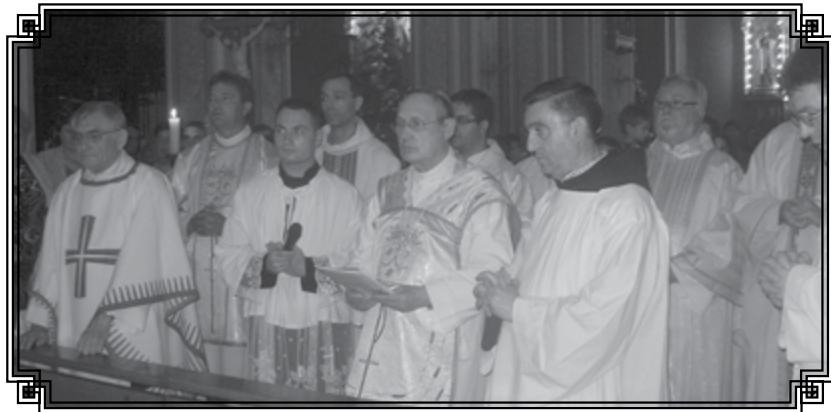
Molitvom i razmatranjem krunice započelo je središnje slavlje rođenja za nebo o. Gerarda Tome Stantića, na hrvatskom jeziku, u ponedjeljak 24. lipnja, dok je misa na mađarskom jeziku slavljena dan prije. Otac Mato Miloš je svetu krunicu upotpunio

mislima o. Gerarda, a predvodili su je djeca, mladi, redovnice i pripadnici Trećeg svjetovnog reda. Dodjeljeno je i 100 nagrada za 100 najboljih radova ovogodišnjeg likovnog natječaja.

Svečanu svetu misu predvodio je subotički biskup Ivan Penzes uz koncelebraciju svećenika subotičke biskupije, a propovjedaio je mons. Stjepan Beretić. On je u svojoj nadahnutoj propovjedi prikazao oca Gerarda kao skromnog, tihog svećenika, koji je u tišini samostana bez prestanka osluškiavao Božju riječ. Njegova veličina ogledala se u ljubavi prema Malom Isusu i težnji da i sam bude dijete.

Slavlje je završilo molitvom na grobu Sluge Božjega, a poslije mise priređena je zakuska u vrtu karmelićanskog samostana i poklon iznenađenja za najmanje.

Zlatko Gorjanac



Na ovom liturgijskom slavlju pjevane su isključivo božićne pjesme u čast Malog Isusa i oca Gerarda koji je štovao maleno dijete Isusa, što je bilo nešto sasvim novo u odnosu na prijašnje godine. To je bilo pomalo neobično, ali izuzetno lijepo. Isam je otac Gerard znao zapjevati božićne pjesme, ne samo u božićno vrijeme već i tijekom cijele crkvene godine. Njegov suvremenik brat Pavao zapisao je: „Uvijek je bio veseo, dobro raspoložen, pričao je pošalice da bi raspoložio druge. Na redovničkom odmoru (rekreaciji) nastojao je biti veseo unatoč tome što je imao teških poglavarških briga, neugodnosti, a uslijed bolesti je mnogo patio. Ipak je želio raspoložiti zajednicu, poglavito kad je raspoloženje bilo slabo. Zadnjih dana svoga života dok je mnogo patio zapjevao je 'Radujmo se i pivajmo!'...“

Karmelićanski samostan u Somboru i Katehetski ured Subotičke biskupije raspisali su natječaj na temu „100. obljetnica Malog praškog Isusa u Somboru i 100 godina postojanja Bratovštine Malog praškog Isusa“. Pristiglo je 650 radova na kojima je radilo oko 700 djece samostalno i grupno. Vjeroučitelji su animirali djecu i rezultat je bio zadivljujući. Sedamstotina djece iz Subotice, Sombora, Đurđina, Bajmoka, Hajdukova, Palića, Bačke Topole, Malog Idoša, Bačkih Vinograda, Sontе, Bogojeva, Feketića, Doroslova, Apatina, Male Bosne, Ođžaka i Telečke slikala su, crtala, ali i pravila radove od keramičkih pločica te raznim drugim umjetničkim stilovima. Stotinu ih je nagrađeno, a među nagradama našli su se privjesci i svijeće s likom o. Gerarda Tome Stantića i Malog praškog Isusa, prigodne majice, cd-i, knjige o životu o. Gerarda, a sedam autora najboljih radova putovat će u karmelićanski samostan u Remetama. Stotinu najboljih radova odabrao je tročlani žiri u sastavu: povjesničarka umjetnosti Olga Šram, slikarica Jasmina Vidaković Jovančić i tajnica Katehetskog ureda Jelena Mlinko.

RADNI SUSRET HRVATSKIH UDRUGA



Prvog je lipnja, u Bačkom Monoštoru, održan prvi u nizu sastanaka koji će se održati u Vojvodini, Srbiji a u povodu stvaranja kulturne strategije Hrvata u Srbiji.

Na prvom su radnom susretu hrvatskih kulturnih udruga sudjelovali predstavnici udruga iz Bezdana, Stanišića, Subotice, Bača, Plavne, Vajske, Monoštora, Ljutova, Rume, Sombora, Sonte, Lemeša, Sremske Mitrovice, Tavankuta, Bođana, Golubinaca te uzvanici iz Republike Hrvatske zamjenik Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske Petar Barišić i ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marin Knežević, te generalni konzul R. Hrvatske u Subotici Dragan Đurić. Na susretu su sudjelovali i predsjednik izvršnog odbora HNV-a Darko Sarić Lukendić te ravnatelj ZKVH-a Tomislav Žigmanov.

Nakon uvodnih riječi domaćina skupu se obratio predsjednik izvršnog odbora HNV-a Darko Sarić Lukendić da bi nakon njegovog pitanja: „Što mi u stvari želimo od hrvatskog kulturnog prostora u Srbiji?“ riječ preuzeo ravnatelj ZKVH-a Tomislav Žigmanov, koji je nastavio voditi skup te donio zaključak o ostvarivanju ciljeva koji su bitni za hrvatski živalj na području Vojvodine (gde ima najviše Hrvatske manjine) ali i na području Srbije.

Da bi se ti ciljevi ostvarili kroz kulturnu strategiju Hrvata u Srbiji, potreban je, od strane HNV-a, temeljni dokument koji mora sadržavati dva osnovna elementa: glavne značajke kulturne scene hrvatske zajednice te smjernice za njezin razvoj.

Ta se dva osnovna elementa moraju provesti kroz tri područja: područje znanosti, područje umjetnosti i područje različitih umijeća.

Sva su ta područja važna za identitetski prostor kada su u pitanju ciljevi kulturne strategije kao i razvoj kulturnog stvaralaštva te očuvanje kulturne baštine Hrvata u Srbiji.

Zna se da u Vojvodini ima 40 hrvatskih udruga kulture, a samo četiri osobe koje profesionalno rade.

Da bi se bilo što ozbiljno napravilo mora se povećati broj profesionalnih radnika kakav je slučaj i kod drugih manjina u Srbiji.

Dosadašnje nam iskustvo govori da su sve ostale manjine u Srbiji dobijale više sredstava za svoj rad i održanje svojih udruga. Svjesni te činjenice i saznanja da se kulturna baština i njeno očuvanje najčešće svodi na nesebični angažman pojedinaca moramo u sve uključiti i struku što će doprinijeti profesionalnijem radu svakog pojedinačnog društva u cjelini. Takav bi način rada podržale sve javne institucije Hrvata u Srbiji.

Na kraju je izlaganja ravnatelj ZKVH-a T. Žigmanov zaključio: „Sve ovo što se u Monoštoru započelo treba nastaviti u cilju stvaranja kulturne strategije Hrvata u Srbiji, radi boljeg i lakšeg rada svih udruga Hrvata na teritoriji Srbije.“

Novi slični susreti s predstavnicima udruga, najavljeni su za kraj godine. Nadamo se da će do tada neki od ciljeva već biti započeti ili čak ostvareni i da ćemo i mi, Hrvati u Vojvodini, imati ono što već imaju druge manjine u Srbiji.

Zvonimir Lukač

GOSTOVANJE LEMEŠANA U LUDBREGU

Za ovo gostovanje u Republici Hrvatskoj zaslužan je gospodin Mata Matarić. Zapravo, kako HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora nije bio u mogućnosti putovati, ovaj nastup je preuzeo HBKUD Lemeš iz Lemeša. Kasno popodne, 14. lipnja, članovi su udruge krenuli u Ludbreg, gradić u Varaždinskoj županiji. Krase ga dvije rijeke Drava i Bednja, u svojoj nadležnosti ima trinaest sela. Lemešani su bili gosti Čukovca, vijeća srpske nacionalne manjine. Domaćini su organizirali obilazak dvorca Batthyany koji ima 365 prozora koliko je i dana u godini. U njemu se danas nalaze restauratorski zavod i kapelica sv. Križa. Posjetili smo svetište predragocjene krvi Kristove i vidikovac s kipom svetog Vinka. S obzirom da Ludbreg ima mnogo vinograda i vinsku cestu ne čudi da je ovom svecu, zaštitniku vinograda, podignut impozantan kip. U centru Ludbrega postavljen je kružni mozaik koji predstavlja centar svijeta, istodobno ti koncentrični krugovi označavaju udaljenost pojedinih gradova od tog mjesta.

Po obilasku znamenitosti uslijedio je program u organizaciji Vijeća srpske

nacionalne manjine Varaždinske županije i Ludbreške regije u povodu proslave krsne slave i Dana vijeća -prijenos moštiju sv. Nikole čudotvorca. Krsna slava je uvrštena u UNESCO-vu listu nematerijalnih dobara. U programu su sudjelovali domaćini - ludbreške mažoretkinje i KUD Anka Ošpuh iz Ludbrega kao i gosti iz Velikog Poganca, Okučana, Kostajnice, D. Dubrave, Ogulina kao i Lemešani iz Vojvodine i KUD Radiša Poštić iz Mrčajevaca (Srbija). HBKUD Lemeš se predstavio splotom bunjevačkih igara. Nastup lemešana izmamio je buran pljesak i oduševljenje publike kako igrom tako i raskošnim nošnjama. Uslijedilo je druženje sudionika programa i razmjena iskustava.

Predstavnici udruga bili su nazočni na svečanoj sjednici vijeća. Lemešku delegaciju su činili predsjednik sela Aleksandar Vidaković, dopredsjednica Marija Bagi te Marko Vilić, predsjednik udruge. S njima je bio Mata Matarić predsjednik HKUD-a Vladimir Nazor i ujedno predstavnik grada Sombora.

Lucia Knezi



KPZH „ŠOKADIJA“ NA BRODSKOM KOLU 2013.



Od 7. do 9. lipnja 2013. godine u Slavanskom Brodu je održana središnja manifestacija Brodskog kola 2013., 49. zaredom. Ova manifestacija, najstarija u Republici Hrvatskoj, otvorena je 7. lipnja, godišnjim koncertom Folklornog ansambla Broda. Dan kasnije održana je folklorna večer uz sudjelovanje petnaestak KUD-ova iz Hrvatske i inozemstva, a nedjelja, 9. lipnja, bila je najbogatija različitim događajima. Održana je smotra izvornog folkloru „Šokadijo sve ti je na glasu“. Više od 20 kulturno-umjetničkih društava pokazalo je bogatstvo, šarolikost i sadržaj folkloru Brodsko-kopavske županije.

Kao i svake godine, u večernjim je satima uslijedila revija hrvatskih narodnih nošnji te izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji. I ovoga puta konkurencija je bila velika, a 36 prekrasnih djevojaka u autohtonim narodnim nošnjama mjesta iz kojih su došle plijenile su pozornost nazočnih. Osim

domaćih, za ovu laskavu titulu natjecale su se i djevojke iz susjednih BiH i Srbije, što je znatno doprinijelo šarolikosti cijele manifestacije. Proglašena je najljepša snaša – Kristina Kruhan iz Sela pokraj Siska, te tri prve i tri druge pratilje.

PRVA PRATILJA IZ SOTA

Izabrane pratilje najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji su: Sanja Bernardije, Marinela Marić, Ivana Hojs, Mateja Jazvić, Katarina Komić i članica HKD-a »Šid« Slavica Živković iz Sota. Soćanki Slavici Živković iz Sota, ova titula mnogo znači jer ovo je i prvi put da sudjeluje na jednoj od ovakvoj manifestaciji, a za njenu prelijepu nošnju, zahvalnost daje vrijednim rukama žena iz Sota, koje su se potrudile da Slavica i ponese titulu.



Na ovoj prestižnoj manifestaciji sudjelovali su i članovi folklorne sekcije i tamburaškog sastava KPZH „Šokadija“ iz Sonte, a u natjecanju za izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji sudjelovale su, u kategoriji mlađih djevojaka Maja Andrašić, te u kategoriji starijih djevojaka i snaša Matea Vidaković. Folklorna skupina „Šokadije“ izvela je splet šokačkih pjesama i plesova iz Sonte „Vesela je Šokadija“, a za ovaj nastup pripremio ih je Mata Zec.

Ivan Andrašić

TRADICIONALNI TAMBURAŠKI SUSRET MIKINI DANI U BEREGU

U nedjelju 16. lipnja 2013. g. u 18 sati počeli su 16 po redu Mikini dani a otvorio ih je Marin Katačić predsjednik udruge HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ koja je organizator i domaćin ove manifestacije.

Čestitke domaćinima uputio je ravnatelj zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov riječima:

“Ova manifestacija značajna je na kulturnoj karti kulture Hrvata u Vojvodini. To je najstarija smotra tamburaške glazbe koja postoji na našim prostorima. Tim prije je to važno, jer je tambura još uvijek značajna sastavnica našeg kulturnog identiteta. Ona se ne vezuje samo za prostor tradicijske glazbe, već sve više prodire u prostor umjetničke glazbe. Smotre su uvijek prilika da se sastavi međusobno upoznaju, odmjere snage i stvore jednu pozitivnu natjecateljsku atmosferu, kako bi se na ovom instrumentu što bolje sviralo. Ova

manifestacija nosi ime po čuvenom Brežaninu Miki Ivoševu i na taj način čuva se uspomena na njega. No među Hrvatima u Vojvodini ima dosta ljudi koji još uvijek nisu dobili svoje pravo mjesto, svoju pravu priliku da budu zapamćeni. Ovo je manifestacija koja treba biti uzor i drugim društvima da određene događaje vezuju uz najglasovitija imena svoga mjesta.”

Na letnju su pozornicu prvi izašli “Bereški tamburaši” a na repertoaru su bile poznate tamburaške pjesame. Sljedeći su nastupili gosti iz Poganovca KUD “Gibanac”. Prijatno iznenađenje bile su “Golubice” ženski tamburaški sastav iz Subotice.

Nakon njih je nastupio tamburaški sastav “Rampaš” iz Draža.

U kuhanju paprikaša svoje kuharske vještine odmjerili su Berešci i Monoštorci teško je utvrditi koji su bolji kuhari. Pobjednički paprikaš skuhaio je Matija Kovačev, drugo je mesto pripalo Stevanu Forgić a treće Stipanu Srimcu.

Oko ljetne pozornice bili su postavljeni štandovi na kojima su svoje rukotvorine ponudile udruge žena “Piroš roža” iz Bezdana, “Duga” iz Koluta i “Brerežanke” iz Brerega

Alojzije Firanj



MEDICINSKA ABECEDA

Dr. Marija Mandić, rođ. Matarić



SOLARIJ (umjetni način tamnjenja): Solarijem na kontroliran način postizemo brončanu boju kože. Sunčanje u solariju učinkovit je i preporučljiv način da se postigne taman ten. Prednost sunčanja u solariju je i ta što osim postizanja boje, UV zračenje aktivira stvaranje D vitamina u koži koji osigurava tjelesnu formu i vitalnost, jača organizam za fizički stres, povećava otpornost na kašalj, prehladu ili gripu, tj. poboljšava imuni sustav. UV zračenje koristi se i kao terapija kod akni i nekih kožnih bolesti, npr. psorijaze, neurodermitis te depigmentacije uzrokovano gljivicama.

Da bi se postigla željena boja potrebno je 6-8 tretmana u solariju, ali to, prije svega, ovisi o jačini solarija i tipu kože. Nakon prvog tretmana potrebno je obvezno napraviti pauzu od 48 sati. Nakon toga sunčati se može svakih 24 sata, ali se uvijek preporučuju tretmani svaki drugi dan radi postizanja što prirodnije i jače preplanulosti. Godišnja dopoštena kvota je pedesetak sunčanja, ali liječnici svakako savjetuju mnogo manji broj te se smatra da je godišnje oko desetak sunčanja u solariju bezopasno, naravno ukoliko se radi o kvalitetnim solarijima i lampama i ukoliko se poštuju pravila i sljedeće preporuke:

Solarij ne smiju koristiti

- Osobe mlađe od 18 godina.
- Osobe s jako osjetljivom i svijetlom kožom te svijetlim očima i kosom.
- Osobe s karcinomom kože ili oobe koje potječu iz obitelji u kojoj su se ta ili slične bolesti javljale.
- Osobe s velikim brojem madeža, posebno onih većih i ispupčenih.
- Osobe koje su na terapiji lijekovima.
- Trudnice bi se prije sunčanja trebale konzultirati s liječnikom opće prakse.



I pored svega navedenog neophodno je imati na umu da su solariji i prekomjerno izlaganje sunčevim zracima najveći neprijatelji kože i madeža a posebice su ugroženi djeca i mladi.



ŠULJEVI ili hemoroidi zapravo su proširene vene zadnjeg crijeva, koje se na isti način kao i vene na nogama šire usljed pritiska. Najčešći uzrok nastanka hemoroida jest naprezanje prilikom defekacije, a mogu biti i: trudnoća, nasljedni faktor, starenje, kronični zatvor, proljev, dugotrajno sjedenje, analne infekcije. U tim situacijama dolazi do naticanja vena analnog predjela pa prilikom pražnjenja crijeva vene katkada počnu krvariti, svrbjeti ili boljeti. Upravo su to, uz povremeni prolaps (ispadanje) i najčešći znakovi postojanja ove bolesti.

Procjenjuje se da gotovo polovica ljudi prije ili kasnije tijekom života ima tegobe s hemoroidima, a najčešće u dobi između 20 i 50 godina. jedan od uzroka nastanka hemoroida jest i gojaznost, jetrene bolesti ili pak povećanje pritiska na vene usljed zadržavanja daha pri težim fizičkim naprezanjima. Ipak smatra se da PREHRANA ima presudnu ulogu u nastanku i prevenciji hemoroida. Prehrana siromašna vlaknima te nedovoljno uzimanje tekućine dovode do zatvora koji pospješuje pojavu hemoroida.

LIJEČENJE podrazumjeva konzumiranje veće količine tekućine i prehranu bogatu vlaknima. Hemoroidalne kreme ili čepići mogu pomoći u smanjenju otoka i bola. Korisno je kupanje u toploj vodi. Tople, ali ne vruće, sjedeće kupke tradicionalni su i često uspješan oblik liječenja. Sjednite u otprilike 7 do 8 cm tople vode i ostanite u njoj 15 minuta. Ponovite postupak nekoliko puta, posebice nakon pražnjenja crijeva. Naravno ovi postupci se nikako ne smiju koristiti u periodu kada hemoroidi krvare jer će se situacija samo pogoršati. Ponekad je stanje hemoroidalne bolesti takvo da zahtijeva kiruršku intervenciju.



*Ala volim dobre tamburaše,
stare pisme i mlađa'ne snaše.*

*Drago mi je što s' priča na prelu,
da sam švaler najlipšoj u selu.*

- Jedan gospodin sidi u vozu, otvori pendžer, tribi bananu, posolji ju i onda baci kroz pendžer. Lala gleda i gleda pa pita: »Gospodine, pa šta vi to radite?« Ovaj mu odgovori: »Da li vi volite slane banane?« na šta Lala kaže da ne voli. »E, ni ja ne volim.«
- Na autobusnoj stanici ljudi su se toliko gurali u autobus da je kondukter morao reagirati: »Ljudi, što se toliko gurate, pa ima toliko mjesta da ćete svi stati, još će vas i ostati.«

Antun Kovač



SABRANE MISLI

Seljački život je učitelj štednje, vrednoće i pravde.

Upamti - život je crtež bez gumice.

Najveće zadovoljstvo u poučavanju jeste razumijevanje. Bez njega znanje malo znači.

Suverenost čovjeka je u znanju.

Nitko nije slučajno dobar - vrlinu treba naučiti.

Stablo i učitelj poznaju se po plodovima.

Znanje bez savjesti je smrt duše.

Nedostatak odgoja težak je teret.

Nauči dobro podnositi veliku sudbinu.

Najveće poštovanje treba ukazati dječaku (kojega odgajamo)



ANECDOTE

Lovac



Lajčo je bio mlad i vrlo ambiciozan čovjek, uključio se u dobru lovačku grupu pa se kao početnik obukao po posljednjoj lovačkoj modi, kupio je i dobru pušku i pošao u lov s novim društvom. Na terenu je pitao Krla najviđenijeg u grupi: „Kako se puca na zeca u trku?“ A ovaj stari iskusni lisac i velik šaljivdžija ozbiljno reče: „Samo budi što dalje od mene i uvijek pucaj uvis, tako je najsigurnije.“

Pretelji



Opretelji se krojač iz varoši s jednim nenadićkim paorom.

Dode pretelj na salaš obilazi imanje, ali vidi se da to sve njega ne zanima. Pogleda i svinje pa kaže:

„Imate lipe velike svinje“

A pretelj odgovori

„Ta manite ji, sve nika đubrad, sve sami šnajderi nemaju ni sto kila“

Pretelj se samo nakašlje i produlji dalje.

Alojzije Firanj

STOLNI TENIS

Sportska sekcija HKUD-a "Vladimir Nazor" organizirala je 1. lipnja 2013. godine tradicionalni stolnoteniski turnir memorijal "Stipan Bakić" na kojemu je sudjelovalo 32 igrača, najboljih rekreativaca ovom sportu iz Stapara, Bezdana, Berega, Kupusine, Lugumeraca, Gradine i Sombora.

To je najmasovniji stolnoteniski turnir koji je do sada održan i organiziran u našem Društvu i koji je, po riječima samih igrača, bio na visokoj razini.

Nebojša Gajić je pobjednik turnira a u finalu je pobedio Zvonka Eustakija. Kristijan Tomašević je osvojio treće a Dalibor Radičev četvrto mjesto.

Peharima, diplomama i monografijama društva nagrađeni su prvoplasirani.

Anđela Mijatović i Matija Kolar dobili su diplome kao najmlađi sudionici turnira.

Cjelokupna organizacija turnira bila je u rukama Zvonka Eustakija, Gašpara Matarića, Vinka Jankovića i Pavla Matarića kojima zahvaljujem za suradnju.

Sjenu je na ovaj turnir bacio izostanak članova i uprave Društva na turniru.

**LADARI „SALAŠARI SOMBORSKI“**

"Ako si slab i ne jako biće, uzmi veslo i dobit ćeš mišiće". Pripreme za XVI. maraton lađa na Neretvi u punom su jeku. Vesla se na kanalu po dva sata tri do četiri puta tjedno. Ekipe nije cjelovita jer su neki veslači već na moru a timu će se pridružiti u Metkoviću. I ove godine ćemo sudjelovati na kupu "Slobodne Dalmacije". Zadatak – dospjeti među trideset ekipa u

užoj konkurenciji – nije nimalo lak. Mi smo još uvijek jedina ekipa iz Srbije.

Za sada obećavamo, smiješi nam se dobar plasman oko 20-og mjesta.

Svi su natjecatelji pokazali sportsko ponašanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj.

Moto našeg sudjelovanja na XVI. maratonu lađa na Neretvi je: "Veslamo u Europi i veslamo ka Europi".

Pročelnik sekcije Pavle Matarić

